

Ed.

8. Frumvarp til laga

um breyting á lögum nr. 93 3. maí 1935, um eftirlit með skipum.

Flm.: Sigurjón Á. Ólafsson.

1. gr.

2. gr. laganna orðist svo:

Setja skal með reglugerð, er atvinnumálaráðuneytið gefur út fyrir árslok 1938, nánari ákvæði um, hverjar kröfur gera skuli til þess, að skip verði talið haffært, eftir því hvert skipið er og hvaða ferðir því eru atlaðar, og farþegafjöldi, svo og um það, hvers gæta skuli við skipaskoðanir, sem gerðar eru samkv. lögum þessum eða öðrum lögum og alþjóðasamþykktum.

Í sömu reglugerð skulu sett ákvæði um rúmstærð og gólfstærð í svefnherbergjum skipverja, svo og annan útbúnað þeirra, að því er snertir birtu, loftrás og aðra hollustuhætti. Ennfremur um borðstofu, bað- og þvottaklefa og salerni.

Þar til ofangreind reglugerð verður gefin út, skal tilskipun, dags. 20. nóv. 1922, um eftirlit með skipum og bátum og öryggi þeirra, vera í gildi.

2. gr.

3. gr. laganna orðist svo:

Eiganda skips eða útgerðarmanni, svo og skipstjóra, er skylt að sjá um, að skip sé haffært, er það leggur úr höfn. Hið sama gildir um haffæri skips hvað hleðslu snertir, ef það tekur farm utan hafnar eða aflar fiskjar á hafi úti. Skylt er skipstjóra að öðru leyti að gera allt það, er hann má, til að halda skipi haffæru á ferð.

Nú tekur skip grunn, slæst við bryggju, verður fyrir hverskonar árekstri eða það annað ber til, er ætla má, að af muni hljótast að skipið verði óhaffært, og er skipstjóra þá skylt að láta rannsaka tjón það, sem orðið hefir, með skoðunargerð á þeim stað, er henni verður fyrst við komið.

3. gr.

6. gr. laganna orðist svo:

Atvinnumálaráðherra hefir yfirstjórn um eftirlit með öryggi skipa. Hann skipar skoðunarstjóra til að annast framkvæmd þessara mála, og skal honum veitt nauðsynleg aðstoð við starfið.

Hefir hann á hendi eftirlit með öllum skipaskoðunarmálum, rannsakar skoðunarskýrslur skipaskoðunarmanna, fer eftirlitsferðir um landið til eftirlits um framkvæmd laganna og athugunar á störfum eftirlitsmanna.

Skipaskoðunarstjóri má engin störf hafa á hendi, launuð eða ólaunuð, er snerta umsjón með skipum, önnur en þau, er embætti hans tilheyrir, enda sé hann með öllu óháður útgerð skipa.

Laun skipaskoðunarstjóra séu 6000 kr. á ári, er hækka um 200 kr. annaðhvert ár upp í 7000 kr. Hann nýtur dýrtíðaruppbótar eftir fyrirmælum launalaganna eða þeim ákvæðum, er gilda um dýrtíðaruppbót sýslunarmanna ríkisins á hverjum tíma.

Kostnað við skrifstofu í Reykjavík og kostnað vegna aðstoðar og eftirlitsferða skal ákveða í fjárlögum.

4. gr.

7. gr. laganna orðist svo:

Atvinnumálaráðherra skiptir landinu í skipaskoðunarumdæmi, að fengnum tillögum skipaskoðunarstjóra, og skipar til framkvæmdar eftirlitinu í hverju umdæmi svo marga skipaskoðunarmenn, sem þurfa þykir, að fengnum tillögum skipaskoðunarstjóra, enda hafi hann áður leitað álits Alþýðusambands Íslands um þær. Skulu þeir skipaðir til 4 ára í senn. Þeir skulu vera óháðir útgerð skipa og að öðru leyti svo vel til starfsins fallnir sem frekast eru föng á. Áður en þeir taka til starfa, skulu þeir undirrita drengskaparheit um, að þeir vinni starf sitt samvirkusamlega.

Skipaskoðunarmenn skulu gera allar skoðanir, er ræðir um í lögum þessum, tilskipunum eða reglugerðum, er settar verða samkvæmt þeim og gerðar skulu innan umdæmis þeirra, hvort sem skipið er skrásett eða eigi. Ef þörf krefur, getur skipaskoðunarstjóri kvatt menn til skoðunargerðar utan umdæmis síns. Við skoðunargerðir er skipaskoðunarmönnum skylt að gæta þess, að fullnægt sé kröfum þeim, er gerðar eru í lögum þessum, tilskipunum eða reglugerðum, er settar verða samkvæmt þeim um öryggi skipa, þeirrar tegundar, sem það skip er, sem þeir skoða, og í þeim ferðum, er því eru ætlaðar.

Að lokinni skoðun er skipaskoðunarmönnum skylt að sjá um, að umkvörtunum þeirra hafi verið fullnægt. Sé umkvörtunin þess eðlis, að talið verði, að ekki sé öruggt að skipið sé í förum, skal skoðunarmaður ekki láta skoðunartorðið af hendi, en tilkynna eiganda, að vottorðið verði ekki látið af hendi fyrr en úr göllunum sé bætt, og skipinu bannað að vera í förum. Þetta skal, verði því við komið, gera skriflega.

Sé minni háttar umkvörtunum (göllum), sem ekki hafa áhrif á haffæri skipsins, ekki fullnægt við skoðunina, vegna þess að það sé ekki fáanlegt á staðnum, skal skoðunarmaður gefa skipinu hæfilega langan frest til að afla þess, er vantaði, og skal þess getið í eftirlitsbókinni.

Þegar fresturinn er útrunninn, skal skoðunarmaður ganga úr skugga um, að umkvörtunum hans hafi verið fullnægt, en sé svo ekki, skal hann tafarlaust kæra skipið fyrir viðkomandi lögreglustjóra, og ekki má hann framlengja gefinn frest, þó kært hafi verið, nema með leyfi skipaskoðunarstjóra.

Verði ekki náð til skipsins, þegar fresturinn er útrunninn, skal skipaskoðunarmaður leita aðstoðar skipaskoðunarstjóra í málinu, og ákveður hann þá, hvað gera skuli.

Skoðunarmönnum ber eftir megni að fylgjast með því, að hlýtt sé fyrirmælum um öryggi skipa á öðrum tíma en þeim, er skoðun fer fram, þótt þeim sé ekki falið

eftirlit það, er um ræðir í 5. og 6. gr. Verði þeir áskynja þess, að lögum þessum og reglugerðum, settum samkv. þeim, sé ekki framfylgt, ber þeim að tilkynna það tafarlaust skipaskoðunarstjóra eða lögreglustjóra á viðkomandi stað.

Þóknun til skipaskoðunarmanna fyrir starfa sinn ákveður ráðherra með reglugerð. Þóknun þessi greiðist úr ríkissjóði og miðast við gjald það, er eiganda skips er gert að greiða fyrir hverja skoðun. Lögreglustjórar innheimta skoðunargjald af skipaeigendum með sama hætti og aðrar tekjur ríkissjóðs, og hefir það sama rétt og opinber gjöld, enda er skipaskoðunarmönnum skylt að tilkynna lögreglustjóra, er skoðun hefir farið fram.

Ef skipaskoðunarmenn takast ferð á hendur vegna skoðunar á skipi, skal sá kostnaður greiddur úr ríkissjóði, án þess að hann sé endurkræfur af skipseiganda.

5. gr.

Á eftir 7. gr. laganna komi 3 nýjar greinar, er verða 8.—10. gr. og orðist svo:
a. (8. gr.): Auk hinna föstu skoðunarmanna skipar atvinnumálaráðherra minnst 4 eftirlitsmenn. Sé minnst einn fyrir hvern landsfjórðung, eftir nánari reglum, er ráðherra setur. Eftirlitsmönnum ber að fylgjast með á hverjum tíma, eftir föngum, hvernig lögunum er framfylgt. Þeir skulu hafa sjómennskuþekkingu og kunna glögg deili á, hvaða öryggisreglum ber að fylgja. Til þeirra geta einstakir skipverjar eða aðrir snúið sér með umkvartanir á því, er þeir telja ábótavant um öryggi skips. Eftirlitsmenn eru bundnir þagnarheiti um nöfn þeirra manna, er til þeirra hafa beint umkvörtunum, ef þeir óska þess vegna stöðu sinnar, enda sé umkvörtunin ekki gerð að tilefnislausu. Nú hefir eftirlitsmanni borizt umkvörtun um, að ákvæðum laga þessara eða reglugerðum, settum samkv. þeim, er ekki framfylgt, og ber honum þá að kynna sér, svo fljótt sem við verður komið, hvort umkvörtunin er á rökum byggð. Ef svo reynist, að umkvörtunin sé réttmæt, ber honum að tilkynna skipaskoðunarstjóra athugun sína eða lögreglustjóra á viðkomandi stað, ef ekki næst til skipaskoðunarstjóra, og skulu þeir þá sjá um, að bætt sé úr því, er yfir hefir verið kvartað, hafi því ekki áður verið fullnægt.

b. (9. gr.): Í útgerðarplássum, sem örðugleikar eru á, að eftirlitsmenn geti haft fullnægjandi eftirlit með, sökum fjarlægðar frá þeim stað, er eftirlits er mest þörf, eða á þeim tímum árs, þegar fiskveiðar eru almennast og mest stundaðar, þá er ráðherra heimilt að fela skipaskoðunarmanni á viðkomandi stað eftirlit það, er um ræðir í 5. gr., enda uppfylli hann þau skilyrði, er gerð eru til eftirlitsmanna.

c. (10. gr.): Skipaskoðunarmenn og eftirlitsmenn þeir, er um ræðir í 4. og 5. gr., mega ekki vera eigendur skipa eða þátttakendur í útgerð.

Ráðherra ákveður þóknun til eftirlitsmanna og ferðakostnað, setur þeim starfsreglur og starfstíma, er má lengstur vera til 3 ára í senn.

Þóknun og ferðakostnaður eftirlitsmanna greiðist úr ríkissjóði.

6. gr.

8. og 9. gr. laganna, er verði ein grein, 11. gr., skal orða svo:

Skoðunargerðir á skipum eru tvennskonar, aðalskoðun og aukaskoðun.

Aðalskoðun skal gerð á skipum í þessum tilfellum:

- a. Áður en skip leggur úr höfn hér á landi í fyrsta sinn, er smíðað hefir verið hér á landi eða breytt svo mjög, að mæla þurfi það að nýju, eða fengið er frá öðrum löndum, hvort heldur nýsmíðað eða notað, til skrásetningar undir íslenskum fána eða til útgerðar hér á landi.
- b. Á öllum farþegaskipum, flutninga- og fiskiskipum 15 rúmlesta og stærri, sem eru 12 ára gömul og eldri, einu sinni á ári.

Í tilskipun eða reglugerð þeirri, er um getur í 2. gr. laganna, skal ákveðið, hver skip teljast farþegaskip.

- c. Á öllum öðrum skipum annaðhvort ár.

7. gr.

11. gr. laganna verði 13. gr. og 3. málsgr. hennar til enda greinarinnar orðist svo:
Haffærisskirteini gildir um farþegaskip, flutninga- og fiskiskip 15 rúmlesta og stærri, sem eru 12 ára gömul og eldri, í eitt ár frá dagsetningardegi þess, en um önnur skip í tvö ár frá sama tíma.

Nú er skip stutt í útlöndum á þeim tíma, er haffærisskirteini þess gengur úr gildi, og getur þá skipaskoðunarstjóri framlengt gildi skirteinisins til ákveðins tíma, þó ekki lengur en í 3 mánuði, enda séu færðar fullar líkur fyrir því, að skipið sé haffært. Ef sérstaklega stendur á, í öðrum tilfellum, getur skipaskoðunarstjóri framlengt gildi skirteinisins um allt að því 45 daga, enda séu líkur fyrir því, að skipið sé haffært. Haffærisskirteini skal fylgja skipsskjölunum, og skal það ávallt sýnt við tollgreiðslur skipsins, lögskráningu í skiprúm, greiðslu slysatryggingargjalds skipverja, þegar um skip er að ræða, sem ekki er skylt að lögskrá á, og að öðru leyti hvenær sem þess er krafizt af yfirvöldunum.

Nú er sá tími, er skirteinið gildir, á enda, eða skoðun, er gerð skyldi á skipinu á þeim tíma, er lög þessi gera ráð fyrir, vanrækt, hvort sem er aðalskoðun eða auka-skoðun, eða það kemur í ljós við slíka skoðun, að skipið er óhaffært, og skal þá lög-reglustjóri eða skipaskoðunarstjóri afturkalla skirteinið.

Fyrir útgáfu eða áritun haffærisskirteinis, sbr. 15. gr., skal skipseigandi greiða í stimpilgjald fyrir skip og yfirþiljaða báta upp að 12 rúmlesta stærð 1 kr. Opnir bátar og óyfirþiljaðir vélbátar (trillubátar) séu gjaldfrjálsir.

Fyrir skip frá	12—	20 rúmlesta	2 kr.
—	—	20— 40 —	3 —
—	—	40— 100 —	5 —
—	—	100— 500 —	10 —
—	—	500—1000 —	15 —
—	—	1000 rúmlesta og stærri	20 —

8. gr.

22. gr. laganna verður 24. gr., og skal orða 2. og 3. málsgr. þannig:

Skipaskoðunarmönnum og eftirlitsmönnum skal frjáls aðgangur að skipinu og öllum rúmum í því. Þeir skulu eiga rétt á að athuga öll áhöld skips og búnað. Skipaskoðunarmönnum skal heimilt að krefjast þess, að farmur sé tekinn úr skipi, skip sett á land eða vélar hreyfðar, sé það nauðsynlegt vegna skoðunarinnar.

Eiganda skips, útgerðarmanni, skipstjóra og skipshöfn er skylt að láta skipaskoðunarmönnum í té nauðsynlega aðstoð við skoðunina, og gefa þeir þær upplýsingar um skipið og öryggi þess, er þeir krefjast. Hinar sömu upplýsingar ber eftirlitsmanni að láta í té, ef krafizt er, að svo miklu leyti sem kunnugleiki hans á viðkomandi skipi nær til.

Nú fer fram flokkun (klössun) á skipi 12 ára og eldri innanlands eða erlendis, og er skipaskoðunarstjóra þá skylt að hafa eftirlit með flokkuninni (klössun). Heimilt er honum að setja hæfan mann í sinn stað til eftirlitsins. Kostnaður, sem af slíku eftirliti leiðir, greiðist af eiganda skips.

9. gr.

23. gr. laganna, er verði 25. gr., orðist svo:

Lögreglustjóri, skipaskoðunarstjóri, eigandi skips, útgerðarmaður, skipstjóri, stéttarfélag sjómanna eða í tilfellum þeim, er ræðir um í 59. gr. sjómannaalaga, nr. 41 19. maí 1930, meiri hluti skipshafnar eða vélstjóri, geta krafizt yfirskoðunar á skipi. Yfirskoðun gera helmingi fleiri menn en áður skoðuðu þann hluta skipsins, sem um er deilt. Skulu þeir hafa þá sérþekkingu, er til þess þarf.

Lögreglustjóri skipar yfirskoðunarmenn í hverju einstöku tilfelli. Úrskurður yfirskoðunarmanna um ástand skips, véla eða búnaðar þess skal vera fullnaðarúrskurður.

10. gr.

24. gr., er verður 26. gr., orðist svo:

Þeim, sem samkv. lögum þessum geta krafizt yfirskoðunar á skipi, er heimilt að krefjast þess, að yfirskoðunarmenn eiðfesti skoðunargerð sína fyrir sjódomi.

11. gr.

25. gr., er verður 27. gr., orðist svo:

Kostnað allan við skipaskoðanir greiðir skipseigandi.

Nú hefir skip reynt óhaffært við skoðun, en yfirskoðun, sem gerð er samkvæmt kröfu þeirra, er um ræðir í 9. (25. gr.), telur skipið haffært, og skal þá kostnaður sá, er af yfirskoðuninni leiðir, greiddur úr ríkissjóði.

12. gr.

29. gr. laganna, er verði 31. gr., orðist svo:

Öll íslensk skip, sem eru í förum milli Íslands og annara landa, svo og öll íslensk skip, er sigla meðfram ströndum landsins og í hafinu kringum það, skulu vera með hleðslumerkjum og hafa hleðslumerkjaskirteini samkvæmt alþjóðasamþykkt, gerðri í London 5. júlí 1930, eða þeim, er síðar kunna að verða gerðar.

Undanskilin þessum ákvæðum eru skip, sem eingöngu eru notuð til fiskveiða og eru 30 rúmlestir og minni, svo og skemmtiskip og skip, sem notuð eru í öðrum tilgangi en til flutnings á fólki og vörum eða vörum eingöngu.

Atvinnumálaráðherra skal með reglugerð setja nánari ákvæði um mælingar og skoðanir, er gerðar skuli á skipum til ákvörðunar hleðslumerkjá. Ef ekki eru til sérfróðir menn í landinu, sem kunna að ákveða hleðslumerki skipa, þá er atvinnumálaráðherra heimilt að veita þeim skipum, sem ekki sigla til útlanda, undanþágu frá því að hafa hleðslumerki.

Kostnaður við ákvörðun hleðslumerkja greiðist af skipseiganda samkvæmt gjaldskrá, er atvinnumálaráðherra setur.

13. gr.

32. gr., er verði 33. gr., orðist svo:

Marka skal á fram- og afturstefni allra skipa, sem stærri eru en 30 rúmlestir, mælikvarða í desimetrum annarsvegar en í enskum fetur hinsvegar, er sýni, hve djúpt skipið liggir í sjó, auk hleðslumerkja, sem í 12. gr. (31. gr.) er gert ráð fyrir. Kostnað, er af þessu leiðir, greiðir skipseigandi.

14. gr.

Lög þessi öðlast gildi 1. janúar 1939.

15. gr.

Þegar lög þessi hafa öðlzt gildi, skal fella meginmál þeirra inn í lög nr. 93 3. maí 1935 og gefa þau út svo breytt.

Greinargerð.

Frv. þetta var flutt á síðasta þingi, en varð þá ekki afgreitt. Samkvæmt ákvörðun sjávarútvegsnefndar Ed. þingsins, er fékk málið til meðferðar, var óskað umsagnar skipaskoðunarstjóra. Gerði hann ýmsar breytingartillögur við það. Var það ætlun nefndarinnar, að ég sem flutningsmaður frv. ásamt skipaskoðunarstjóra athuguðum þær breytingartillögur nánar og fyndum samkomulagsgrundvöll um þær. En þessu varð eigi lokið er þinginu var slitið. Nú er frv. borið fram á ný með nokkrum breytingum, sem allar eru gerðar í samráði við skipaskoðunarstjóra. Um ástæður fyrir frumvarpinu skal vísað til greinargerðar, er því fylgdi á síðasta þingi. (Alþt. 1937, A. þskj. 58).